

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Verhoging boetebedrag dat reiziger verschuldigd is indien hij reist zonder geldig vervoerbewijs

1. Wat is de aanleiding?

In de aangenomen motie van de Kamerleden De Boer en Hoogland van april 2015 (TK 29984, nr 593) is het kabinet, gevraagd, om een voorstel tot verhoging van boetes die worden opgelegd bij zwart rijden. Bij brief van de staatssecretaris van IenM van 29 juni 2015 is ingegaan op de in de motie genoemde aspecten.

De staatssecretaris van IenM heeft, na bespreking in het Nationaal Openbaar Vervoer Beraad (NOVB), in haar brief van 1 december 2015, aangegeven de wettelijke verhoging (ook wel boetebedrag genoemd) voor reizen zonder geldig vervoerbewijs (ook wel zwart rijden genoemd) te willen verhogen van 35 euro naar 50 euro en het bedrag van administratiekosten bij niet betalen te willen verhogen van 10 euro naar 15 euro.

De bedragen zijn niet verhoogd sinds 1 januari 2005.

2. Wie zijn betrokken?

Op grond van de Wet personenvervoer 2000 (hierna Wp2000) dient een reiziger tijdens het reizen met openbaar vervoer desgevraagd een geldig vervoerbewijs te kunnen tonen of overhandigen aan de ambtenaren en personen die belast zijn met toezicht- en opsporingstaken. Vervoerders zijn betrokken bij het controleren van geldige vervoersbewijzen. Het Openbaar Ministerie is, indien niet tot betaling van de bedragen wordt overgegaan, betrokken bij de strafrechtelijke handhaving.

3. Wat is het probleem?

De hoogte van de wettelijke verhoging en de administratiekosten dienen een prikkel te zijn om het reizen zonder geldig vervoerbewijs tegen te gaan. De wettelijke verhoging en de administratiekosten zijn niet verhoogd sinds 1 januari 2005. Er is onvoldoende aansluiting op de openbaar vervoertarieven, deze zijn namelijk wel geïndexeerd in de afgelopen periode.

4. Wat is het doel?

Het doel van de wettelijke verhoging en de administratiekosten is om het rijden zonder geldig vervoersbewijs te ontmoedigen. De boete dient een afschrikwekkende werking te hebben. De hoogte van de wettelijke verhoging en de administratiekosten dienen een prikkel te zijn om het reizen zonder geldig vervoerbewijs tegen te gaan. De wens om zwartrijders aan te pakken wordt breed gedeeld.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Artikel 70 van de Wp2000 schrijft voor dat een reiziger in het bezit moet zijn van een geldig vervoerbewijs wanneer hij gebruik maakt van het openbaar vervoer. Artikel 47 van het Besluit personenvervoer 2000 (Bp2000) bepaalt dat een reiziger, die gebruik maakt van een OV-chipkaart (elektronisch vervoerbewijs), pas in het bezit is van een geldig vervoerbewijs als deze incheckt.

Niet inchecken betekent, als gevolg van vigerende regelgeving, dat er sprake is van een

ongeldig vervoerbewijs voor de desbetreffende reis en er dus sprake is van zwartrijden. Indien een zwartrijder niet ter plekke alsnog een vervoerbewijs wil of kan kopen, is de algemeen toegepaste sanctie het "opleggen van een boete". Artikel 48, tweede lid, Bp2000 bepaalt dat bij het ontbreken van een geldig vervoerbewijs de reiziger een door de minister vastgesteld bedrag is verschuldigd. Deze wettelijke verhoging wordt een uitstel van betaling (UVB) genoemd. Indien de reiziger het bovengenoemde bedrag niet binnen veertien dagen betaalt stelt de vervoerder hem nogmaals in de gelegenheid binnen veertien dagen dit bedrag, verhoogd met een bedrag aan administratiekosten, te betalen. Deze administratiekosten zijn kosten ter verkrijging buiten rechte. Deze bedragen zijn vastgesteld bij ministeriële regeling.

6. Wat is het beste instrument?

De bedragen die de vervoerder kan opleggen ingevolge artikel 48, tweede en zesde lid, Wp2000 zijn vastgelegd in een ministeriële regeling.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

De verhoging van de bedragen brengt geen andere administratieve lasten met zich mee dan nu al voortvloeien uit de regeling. Evenmin heeft de verhoging van de bedragen gevolgen voor de uitvoerbaarheid en de handhaafbaarheid.